

Reflektioner från tillståndsprövning och tillsyn av djurhållande verksamheter

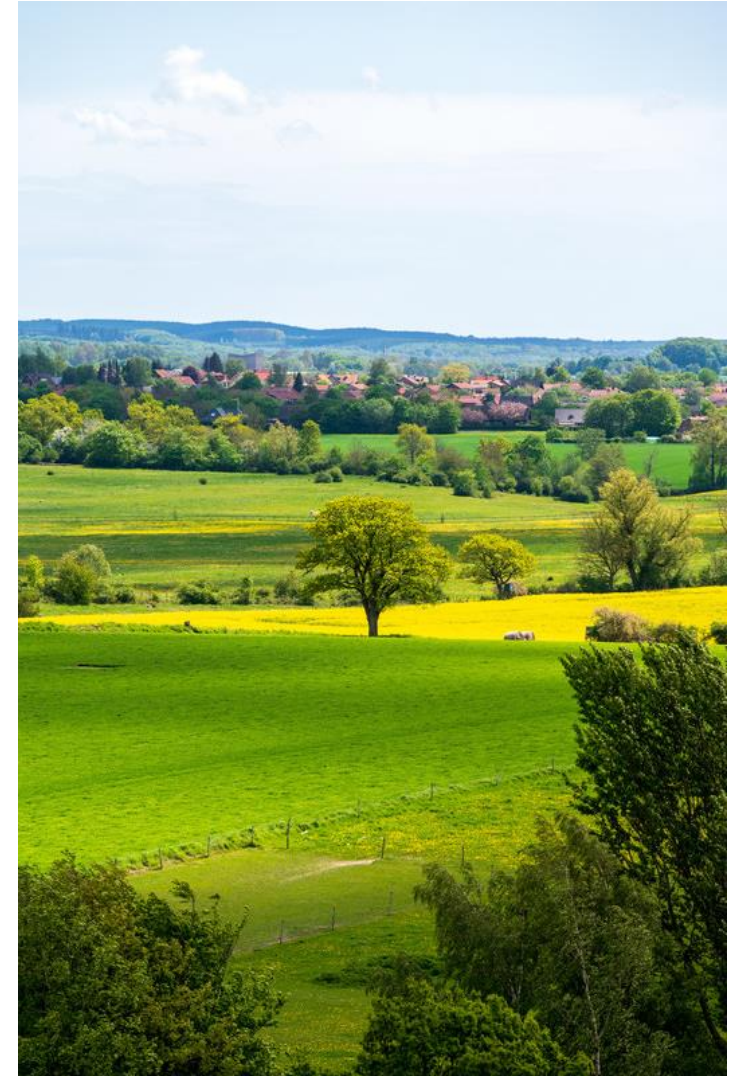
Tillståndspliktig djurhållning

- Tillståndsplikt regleras i Miljöprövningsförordningen.
- Mer än 40 000 platser för fjäderfän.
- Mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion, eller mer än 750 platser för suggor.
- Anläggning med stadigvarande djurhållning av nötkreatur, hästar eller minkar med mer än 400 djurenheter.
- 92 anläggningar i Skåne just nu plus 53 äldre tillstånd.

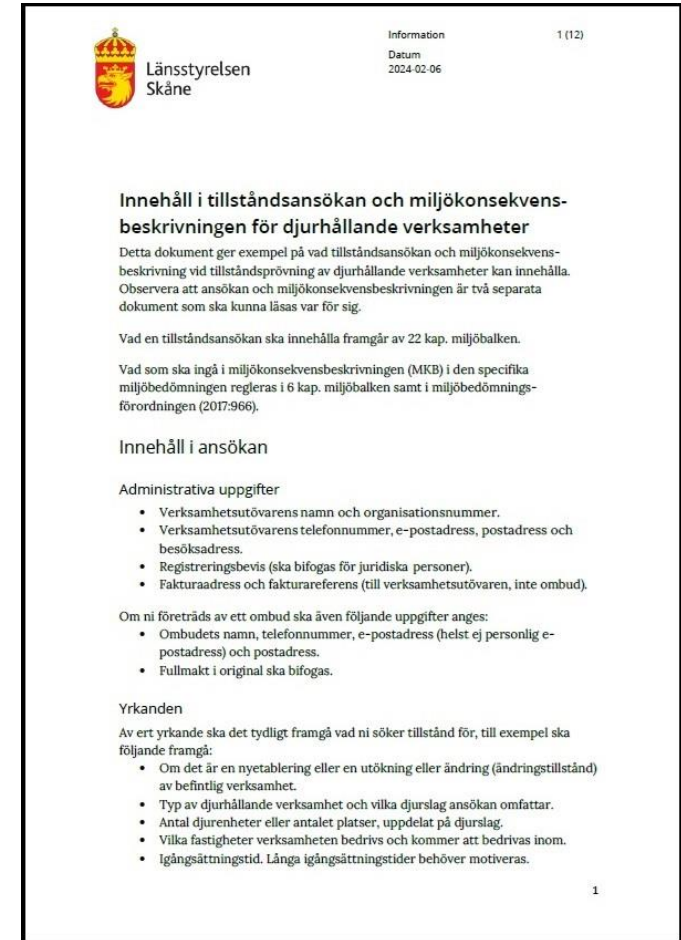
Samråd inför tillståndsprövning

- Verksamhetsutövaren (VU) ska samråda med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten.
- Vid betydande miljöpåverkan ska samråd även ske med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten.
- VU tar fram en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).
- VU skickar in ansökan till Miljöprövningsdelegationen (MPD).

Länsstyrelsens roll i samrådet

- Länsstyrelsen är rådgivande under samrådet. Tillhandahåller mycket information, tex via <https://www.lansstyrelsen.se/skane/miljo-och-vatten/miljofarlig-verksamhet/provning-av-miljofarlig-verksamhet.html>
- Länsstyrelsen yttrar sig till MPD i tillståndsprocessen.
- Handläggare vid Länsstyrelsen är även föredragande för MPD.

Information 1 (12)
Datum 2024-02-06

 Länsstyrelsen
Skåne

Innehåll i tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivningen för djurhållande verksamheter

Detta dokument ger exempel på vad tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivning vid tillståndsprövning av djurhållande verksamheter kan innehålla. Observera att ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen är två separata dokument som ska kunna läsas var för sig.

Vad en tillståndsansökan ska innehålla framgår av 22 kap. miljöbalken.

Vad som ska ingå i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) i den specifika miljöbedömningen regleras i 6 kap. miljöbalken samt i miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Innehåll i ansökan

Administrativa uppgifter

- Verksamhetsutövarens namn och organisationsnummer.
- Verksamhetsutövarens telefonnummer, e-postadress, postadress och besöksadress.
- Registreringsbevis (ska bifogas för juridiska personer).
- Fakturaadress och fakturareferens (till verksamhetsutövaren, inte ombud).

Om ni företräds av ett ombud ska även följande uppgifter anges:

- Ombudets namn, telefonnummer, e-postadress (helst ej personlig e-postadress) och postadress.
- Fullmakt i original ska bifogas.

Yrkanden

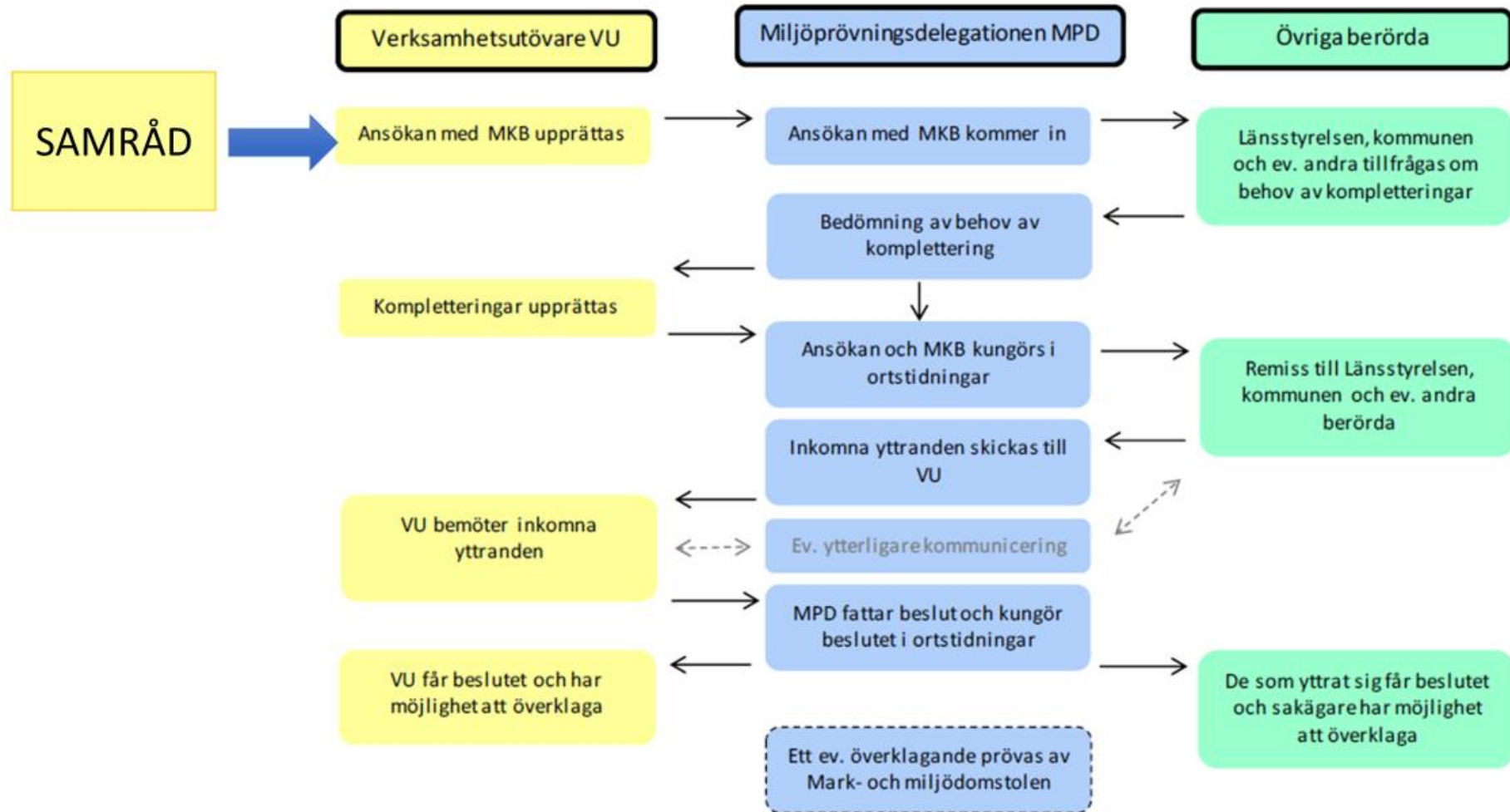
Av ert yrkande ska det tydligt framgå vad ni söker tillstånd för, till exempel ska följande framgå:

- Om det är en nyetablering eller en utökning eller ändring (ändringstillstånd) av befintlig verksamhet.
- Typ av djurhållande verksamhet och vilka djurslag ansökan omfattar.
- Antal djurenheter eller antalet platser, uppdelat på djurslag.
- Vilka fastigheter verksamheten bedrivs och kommer att bedrivas inom.
- Igångsättningstid. Långa igångsättningstider behöver motiveras.

1

Prövningsprocessen

Handläggningstider

- De senaste åren har beslut för djurhållande verksamheter fattats av MPD inom ett år från att ansökan kommit in.
- Detta trots att vissa var stora ansökningar (11 000 platser för slaktgrisar) med många motstående intressen.
- Större inflöde av ärenden förväntas och då kan handläggningstiderna bli längre om resurserna inte räcker till.

Hur stora krav kan MPD ställa?

- 2 kap. 3 § miljöbalken – Bästa möjliga teknik ska användas för att undvika skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.
- 2 kap. 7 § miljöbalken - Kraven gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem.
- Det måste alltså vara tekniskt möjligt, ekonomiskt rimligt och miljömässigt motiverat.
- Kan bara detaljreglera sådant som VU har rådighet över. Vanligt med extern växtodling och lagring - då kan MPD inte skriva villkor om hur det ska gå till.
- BAT-slutsatser gäller för de största gårdarna för fjäderfä och svin.
- Miljöhänsyn i jordbruket (SJVFS 2004:62) gäller även de tillståndspliktiga anläggningarna.

Vanliga kompletteringsfrågor

- Nödvändig lagringskapacitet och spridningsareal för gödseln beräknas i Jordbruksverkets program VERA. MPD frågar efter avtal för lagringskapacitet/spridningsareal om VU inte har tillräckligt själv.
- Dispens från kravet på tillräcklig lagringskapacitet.
- Kostnad och möjlighet att ordna bättre täckning över befintlig brunn.

Forts. Vanliga kompletteringsfrågor

- Redovisa vilka ytterligare tekniska lösningar som finns för att minimera ammoniakavgången från befintliga och planerade stallar, såsom installation av värmeväxlare och golvvärme i samtliga stall.
- Redovisa avstånd och riktning till närmaste skyddade naturområden, till exempel naturreservat eller Natura 2000-områden.
- Redovisa beräknat nedfall av kväve på närliggande känsliga naturområden – modellering är dyrt, SCAIL är gratis.

Vanliga villkor för utsläpp till luft

- Lagring av flytgödsel ska ske i behållare med fast eller flytande tak som minimerar ammoniakavgång samt förebygger och begränsar luktstörningar.
- Lagring av flytgödsel i befintliga gödselbehållare utan fast eller flytande tak ska ske under ett stabilt svämtäcke av minst 15 cm tjocklek, eller annan täckning som effektivt minskar ammoniakförlusterna.
- Lagring av fast fjäderfägödsel/stallgödsel ska ske på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan. Ytvatten ska förhindras att rinna till gödselplattan.

Forts. Vanliga villkor

- Ströbäddarna i stallet ska hållas torra. Golvet ska ha golvvärme, värmeisolering och värmas upp innan strömmaterial läggs ut. Vattennipplar i stallet ska utformas så att risken minimeras för att spillvatten når golvet och gödselbädden.
- Värmeväxlare ska installeras i stallet. Värmeväxlare ska vara på plats senast X år efter det att tillståndet tagits i anspråk.

Miljöhänsyn i jordbruket

- Teknik för att minska avgång till luft vid spridning regleras i SJVFS 2004:62.
- Vid spridning av stallgödsel på obevuxen mark i Blekinge, Skåne och Hallands län ska nedmyllning ske inom fyra timmar.
- I Blekinge, Skåne och Hallands län regleras att bandspridning/nedmyllning ska ske vid spridning av flytgödsel i växande gröda.

BAT-AEL

- BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris ((EU) 2017/302).
- Gränsvärdesintervall för utsläpp av ammoniak till luft från varje stall för gris eller fjäderfä, anges som kg NH₃/djurplats/år.
- Beräkningar av uppfyllelsen sker med hjälp av VERA.

Hur kan utsläppen minska?

- Förbättrad täckning eller tak även över äldre gödselbrunnar.
- Värmeväxling/golvvärme även i äldre stall.
- Gödselkylning/värmeutvinning.
- Reningsutrustning för ammoniak i utgående luft från stall – MÖD M 6003-22, villkor om rening upphävdes.
- Kraven kan öka när teknik blir billigare och mer tillgänglig.
- Det tar lång tid att minska de totala utsläppen i Sverige genom tillståndsprövningar.

Framtidsspaning

- Pumpning av flytgödsel istället för transporter, minskar behovet att öppna taket på gödselbehållarna.
- Fler gårdar rötar sin gödsel i egna eller gemensamma biogasanläggningar. Rötad gödsel ger minskad avgång till luft vid lagring.
- Ökad produktion av egen el från biogas och solcellsanläggningar, självförsörjning blir viktigare.
- Bättre energieffektivitet genom användning av värmepumpar, kylning av gödsel kommer troligen att öka vilket ger minskade utsläpp.
- Reningsutrustning för utgående luft från de största nya stallen när tekniken blir mer kostnadseffektiv.

Erfarenheter från tillsynen

- Alla Länsstyrelsen Skånes tillsynsobjekt klarar BAT-AEL (enligt beräkningar i VERA).
- Tillsynsenheten vid Länsstyrelsen Skåne har ännu inte behövt genomföra några sanktioner pga att BAT inte uppfyllts.
- Utsläpp till luft är alltid prioriterat i tillsynen, extra mycket nu pga Jordbruksverkets projekt Växtnäring 2024.

Forts. Erfarenheter från tillsynen

- Vid tillsynen kontrolleras bl.a. om lagringskonstruktionen är tät, om väggarna är tillräckligt höga och om täckningen över fastgödsel läggs tillbaka.
- Den vanligaste bristen är instabilt svämtäcke eller att tak/täckning över gödsellager har gått sönder. Det brukar VU fixa snabbt, men under pandemin var det svårt att få tag i material.
- Tillsyn kontrollerar att det finns tillräcklig lagringskapacitet/spridningsareal för producerad gödsel (det som angivits i prövningen).
- Kontroll att det finns dispens för att inte ha tillräcklig egen kapacitet för lagring.

Forts. Tillsynserfarenheter

- Går av smittskyddsskäl sällan in i stall för tillsyn, ställer frågor till VU istället. Kan dock samarbeta med inspektörerna för djurskydd och be dem ta foton när de ändå går in.
- Kontroll av att nedmyllning sker inom korrekt tid. Tillsynserfarenheten är att tillståndsprövade VU följer lagstiftningen avseende spridning väl.

Forts. Tillsynserfarenheter

- Tillsynspersonalen upplever generellt ett trevligt bemötande från VU vid tillsynen.
- Under pandemin var det jobbigt ekonomiskt och det märktes, då fick Tillsyn anpassa tillsynsmetodiken och lyssna in på ett annat sätt.
- VU brukar vilja göra rätt för sig och är jätteduktiga på sina verksamheter.
- Det kan dock vara svårt att få tag i dem.

Tack

Länsstyrelsen
Skåne